

ΟΙ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ ΣΥΝΑΝΤΟΥΝ ΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΛΑΪΚΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ

Ρ Ε Ν Α Χ Ω Ρ Ε Μ Η

Ο ορισμός και η ταυτότητα της λαϊκής βιβλιοθήκης μεταβάλλονται αντίστοιχα με τις ραγδαίες αλλαγές που συντελούνται στην οικονομία, την πολιτική, την κοινωνία και την τεχνολογία. Αποτέλεσμα των αλλαγών στους πιο πάνω χώρους ήταν να επηρεάσουν την πορεία ανάπτυξης και δομής των λαϊκών βιβλιοθηκών τις τελευταίες δεκαετίες. Η διαρκής ανάγκη για εκδημοκρατισμό αλλά και οι αλλαγές στον τρόπο χρηματοδότησής τους, έχουν οδηγήσει τις βιβλιοθήκες να μελετήσουν και να επαναπροσδιορίσουν τη σχέση τους με το κοινό τους (το υπάρχον, το εν δυνάμει και το εικονικό). Τα τελευταία χρόνια αντιμετωπίζουν όλο και πιο επιτακτικά τη μεγάλη πρόκληση της εποχής τους, να γίνουν ζωντανά κύτταρα στην υπηρεσία της κοινωνίας και τις εξελίξεις της.

Οι παραδοσιακές βιβλιοθήκες υπηρέτησαν για πολλά χρόνια το κοινό τους. Σήμερα, οι ίδιες οι βιβλιοθήκες κατα-

νοούν ότι είναι κάτι περισσότερο από χώρος συλλογής βιβλίων και ότι δεν αρκεί ν' απευθύνονται σ' ένα συγκεκριμένο κοινό. Για να μπορέσουν ν' ανταποκριθούν στις ανάγκες που επέβαλε η νέα κοινωνική πραγματικότητα και μέσα στο πλαίσιο αμφισβήτησης της παραδοσιακής βιβλιοθήκης, έρχονται με τις απαραίτητες υπηρεσίες και πληροφόρηση, σχετικές έρευνες και νέες εμπειρίες να φροντίσουν για τη δημιουργία ενός υψηλότερου επιπέδου ζωής στην κοινότητα κι ακόμα να επικοινωνήσουν μαζί της. Η λαϊκή βιβλιοθήκη είναι τόπος συνάντησης, και δράσης ατόμων που τους ενδιαφέρει η γνώση, που ζητούν την πληροφόρηση και χρειάζονται την ψυχαγωγία. Επίσης είναι ο χώρος, όπου στεγάζεται η έκφραση της δημιουργικής φαντασίας και σκέψης του ανθρώπου, στην οποία ο καθ' ένας έχει ελεύθερη πρόσβαση.

Μια λαϊκή βιβλιοθήκη που θέλει να υπηρετήσει το κοινό της οφείλει ν' αναπτύξει πρακτικές ανάγνωσης σε πληθυσμιακές ομάδες της κοινότητας, να φροντίσει για την καταπολέμηση του

αναλφαβητισμού αλλά και σαν δημόσιο ίδρυμα έχει την υποχρέωση να διαθέτει τις υπηρεσίες της σ' όλους τους πολίτες ισότιμα. Τα προγράμματα προσέγγισης που πολλές βιβλιοθήκες έχουν αναπτύξει, στοχεύουν να συνδέσουν την ίδια τη βιβλιοθήκη με την ευρύτερη κοινωνία μέσω εναλλακτικών επικοινωνιακών και κοινωνικών δράσεων.

Η επικοινωνία είναι μια από τις θεμελιώδεις λειτουργίες των βιβλιοθηκών. Συνιστάται στη μετάδοση πληροφοριών, μηνυμάτων και εμπειριών με σαφή αποτελεσματικό και ευχάριστο τρόπο, σε διαφορετικές κοινωνικές ομάδες και άτομα, με στόχο την προβολή του υλικού της και την προσέλευση νέων αναγνωστών.

Συνδέεται άμεσα με τις υπόλοιπες λειτουργίες της βιβλιοθήκης όπως συλλογή υλικού δηλ. τη διαρκή αλλά και ταχεία ενημέρωσή της, ώστε να καλύπτει τις πραγματικές ανάγκες του κοινού της, οργάνωση υλικού, στελέχωση με εκπαιδευμένο και ειδικευμένο προσωπικό, δυνατότητα επικοινωνίας της με άλλες πηγές πληροφόρησης, τέλος ορίζει και καθορίζει την δημόσια εικόνα της, επηρεάζει τις αντιλήψεις των ανθρώπων προς αυτή και την απόφασή τους να γίνουν μέλη της.

Μέσα από τις διάφορες έρευνες που γίνονται στην Ευρώπη και Αμερική διακρίνουμε το προφίλ των επισκεπτών των βιβλιοθηκών (αν και ποικίλλει ανάλογα με το είδος της βιβλιοθήκης). Σε γενικές γραμμές αποτελείται από ανθρώπους μέσης και ανώτερης μόρφωσης και κοινωνικής τάξης. Επίσης σημειώνεται μεγάλη συμμετοχή σε παιδιά κάτω των 14 ετών. Παρ' όλο που τέτοιου είδους έρευνες εξορισμού δε μπορούν να δείξουν την πολυπλοκότητα του φαινομένου της χρήσης της βιβλιοθήκης, εντοπίζουν όμως κενά στο προφίλ των επισκεπτών. Ποιες είναι λοι-

πόν αυτές οι ομάδες των επισκεπτών που παραμελούνται συστηματικά από την πλειοψηφία των βιβλιοθηκών; Για ποιους λόγους δεν τις επισκέπτονται; Πως μπορούν να εντοπιστούν και ποιος είναι ο καλύτερος τρόπος προσέγγισής τους;

Εκτός από το κοινό που δεν επισκέπτεται τις βιβλιοθήκες γιατί νιώθει ότι δεν το αφορούν και δεν απευθύνονται σ' αυτό, υπάρχει και μια μεγάλη μερίδα ανθρώπων που κωλύονται από διάφορες αιτίες: ασθενείς, άτομα με ειδικές φυσικές ανάγκες, φυλακισμένοι, κοινωνικά αποκλεισμένα άτομα, όπως μετανάστες, άτομα από διαφορετικό πολιτιστικό υπόβαθρο κ.α. Τι μπορεί να κάνει η βιβλιοθήκη για να εξυπηρετήσει την κοινότητα, ώστε να γίνει σημείο αναφοράς σ' αυτήν; Και πως μπορεί να γίνει ένα μέρος όπου ο καθένας νιώθει ότι τον αφορά, του ανήκει, του δίνει ταυτότητα; Ένας τρόπος εντοπισμού των ομάδων χρηστών της βιβλιοθήκης είναι να συσχετιστούν με τις ομάδες των κοινοτήτων στις οποίες μπορεί ν' ανήκουν.

Πολλά από τα μέλη αυτών δεν συνηθίζουν να επισκέπτονται τη βιβλιοθήκη για κοινωνικούς και πολιτιστικούς λόγους. Για τον λόγο αυτό είναι απαραίτητο οι βιβλιοθήκες ν' αναζητήσουν διόδους επικοινωνίας και ν' αναπτύξουν σχέσεις με ανθρώπους που ανήκουν στους φορείς της κοινότητας και άλλους πολιτιστικούς οργανισμούς.

Οι βιβλιοθήκες μπορούν ν' αναπτύξουν διάφορα προγράμματα προσέγγισης, προκειμένου να προσφέρουν υπηρεσίες σ' ένα κοινό απομακρυσμένο χωροταξικά ή ιδεολογικά. Τα προγράμματα προσέγγισης δημιουργήθηκαν με στόχο η βιβλιοθήκη ν' αναπτύξει αμφίδρομες σχέσεις συνεργασίας με τις κοινότητες που βρίσκονται κοντά της γεωγραφικά. Στις περιπτώσεις όμως όπου η ομάδα που ενδιαφέρει απέχει χωροταξικά, λαμ-

βάνονται άλλα μέτρα όπως η θεσμοθέτηση της αποκέντρωσης των λαϊκών βιβλιοθηκών, βιβλιοθήκες σε κάθε γειτονιά, κινητές βιβλιοθήκες, προγράμματα σε καταυλισμούς τσιγγάνων, βιβλιοθήκες στις φυλακές, στα νοσοκομεία, γηροκομεία, στους χώρους που συχνάζουν οι ηλικιωμένοι, στους εργασιακούς χώρους, παιδικές βιβλιοθήκες κ.λπ. Για την επιτυχημένη προσέγγιση απαραίτητο είναι τα προγράμματα να σχεδιάζονται με τη συνεργασία των ομάδων δηλ. του κοινού και επίσης να προσαρμόζονται σύμφωνα με τις ανάγκες και τις δυνατότητες της ομάδας. Βοηθώντας ομάδες της κοινότητας να δράσουν στο χώρο της βιβλιοθήκης αυξάνονται οι ευκαιρίες για ανθρώπους της τοπικής κοινωνίας να πάρουν μέρος στις δράσεις της. Μέσα από τη συμμετοχική δράση, μπορούν οι βιβλιοθήκες να επιτύχουν τη συνεργασία δίνοντας:

- 1) Έμφαση στο άτομο.
- 2) Έμφαση στην αφύπνιση, ενδυνάμωση απλών ανθρώπων.
- 3) Αξία στη γνώση, αντιλήψεις, στάσεις και στις εμπειρίες των ανθρώπων.

Σημαντικό ρόλο στην επικοινωνία της βιβλιοθήκης με την κοινότητα καλούνται να παίξουν οι εργαζόμενοι στη βιβλιοθήκη. Οι ικανοί υπάλληλοι της βιβλιοθήκης που θέλουν να επικοινωνήσουν με το κοινό τους δηλ. να παρέχουν ίσες ευκαιρίες και να συμμετέχουν με επιτυχία στο άνοιγμα και την πρόσβαση στο κοινό, χρειάζεται να επαναθεωρούν τόσο τη βιβλιοθήκη τους όσο και τους εαυτούς τους, ώστε ν' αποκτήσουν μια κριτική θέση σχετικά με το ποιοι και τι είναι, και με το πώς και γιατί ενεργούν. Χρειάζεται να είναι εκπαιδευμένοι καλά πληροφορημένοι, να έχουν πλατείς ορίζοντες και θέληση για το έργο που καλούνται να υπηρετήσουν.

Ν' ακούν και ν' ανταποκρίνονται σε καινούργιες φωνές, να έχουν προσωπική

επαφή, να μπορούν να κερδίσουν την εμπιστοσύνη του κοινού, να σχεδιάζουν και να προτείνουν. Τέλος, να συνεργάζονται με τους διάφορους φορείς και σχολεία πάνω στις ποικιλόμορφες δράσεις, δηλ. να κρατούν ανοιχτή επικοινωνία μαζί τους και να εργάζονται ομαδικά.

Απαραίτητο είναι, στα πλαίσια της επικοινωνίας με την κοινότητα, να συναφθούν στενοί δεσμοί με τα ΜΜΕ (ραδιόφωνο, τύπος, τηλεόραση), τα οποία θα φροντίσουν για τη διαφήμιση των υπηρεσιών και δράσεων της βιβλιοθήκης.

Όσον αφορά στις συνεργασίες της βιβλιοθήκης με τα σχολεία θα πρέπει ν' αναγνωρίσουν, να ξεκαθαρίσουν τις διαφορετικές κουλτούρες και δομές τους. Μπορούν να προταθούν πολλά προγράμματα προσέγγισης του κοινού στη βιβλιοθήκη. Κάθε ένα απ' αυτά απευθύνεται σε διαφορετικές ομάδες της κοινότητας (ενήλικες, παιδιά, οικογένειες, άτομα με ειδικές φυσικές ανάγκες, μαθητές, άτομα κοινωνικά αποκλεισμένα κ.α.).

Όμως αυτό που έχει σημασία και παίζει καθοριστικό ρόλο στην επιτυχία είναι:

- **να είναι πρωτότυπα:**

Σαν ζωντανό επικοινωνιακό και μορφωτικό κύτταρο η βιβλιοθήκη δεν πρέπει ν' αρκείται στην καθημερινή λειτουργία αλλά να εμπλουτίζεται με νέες και πρωτότυπες δράσεις.

- **να υπάρχουν οι ανάλογοι οικονομικοί πόροι:**

Όστε να στηριχθούν τα προγράμματα. Τα προγράμματα να έχουν συνέχεια, συνέπεια ώστε να μην απογοητεύσουν όσους συμμετέχουν.

- **να έχει προηγηθεί προγραμματισμός:**

Ο προγραμματισμός επιβάλλεται να γίνει συλλογικά, ν' ακουστούν πολλές γνώμες, να συζητηθούν, να προταθούν οι πιο κατάλληλες ιδέες. Στον προγραμματισμό πρέπει να ληφθούν

σοβαρά υπ' όψιν: ο στόχος του προγράμματος, το κοινό που απευθύνεται και άλλοι παράγοντες.

• **να γίνεται αξιολόγηση του προγράμματος:**

Η αξιολόγηση γίνεται στην αρχή, στη μέση και στο τέλος του προγράμματος.

Η αξιολόγηση παρέχει πληροφορίες ώστε να μετράμε την πρόοδό μας και βοηθά ώστε το πρόγραμμα να δέχεται τυχόν διορθώσεις, δηλ. να επαναπροσδιορίζονται στόχοι και τακτικές.

• **στελέχωση με επιστημονικό προσωπικό:**

Το προσωπικό πρέπει να είναι εκπαιδευμένο ώστε να έχει το πρόγραμμα το καλύτερο επιθυμητό αποτέλεσμα. Ευθύνη του προσωπικού είναι να μελετά, ν' αποφασίζει πολλές φορές συλλογικά, ν' αξιολογεί δηλ. να προτείνει και να επαναπροσδιορίζει.

• **οργανωμένο υλικό της βιβλιοθήκης και τακτικός εμπλουτισμός:**

Οποιαδήποτε δράση έχει σκοπό να παραπέμψει στη χρήση της βιβλιοθήκης. Απαραίτητη προϋπόθεση, να είναι οργανωμένη σύμφωνα με τα διεθνώς επικρατούντα βιβλιοθηκονομικά πρότυπα και να διαθέτει σύγχρονες υψηλού επιπέδου υπηρεσίες.

Η τροφοδοσία με νέο υλικό εκτός από βιβλία και περιοδικά, οπτικοακουστικό (cd-rom, video κασσέτες διαφάνειες περισκοπικού προβολέα, μαγνητοταινίες, ηχογραφημένο υλικό, εικόνες, παιχνίδια, φωτογραφίες, διαγράμματα, χαρτικά, απλά γραφικά, προγράμματα Η/Υ, ηλεκτρονικό εξοπλισμό κ.λ.π.), όπως και η σύνδεση με το Internet θεωρούνται απαραίτητα.

• **το διαφημιστικό υλικό να είναι ελκυστικό:**

Έντυπα, αφίσσες που θα προπαγανδίσουν τους σκοπούς, το πρόγραμμα ή

κάποιες δράσεις της βιβλιοθήκης καλό είναι να είναι ελκυστικά δηλ. να έχουν ποιότητα, ενδιαφέρουσα εικονογράφηση, τα μηνύματα να είναι σαφή. Επίσης να είναι γραμμένα σε γλώσσες μειονοτήτων της κοινότητας.

• **συμμετοχή εθελοντών:**

Οι εθελοντές μπορούν να συμβάλλουν στην εκτέλεση ενός προγράμματος. Ένα οργανωμένο σώμα εθελοντών της βιβλιοθήκης, ενημερωμένο για κάθε δράση και για τη λειτουργία της, θα δώσει πολλές λύσεις στις καθημερινές ανάγκες της.

• **συνεργασία με διακεκριμένους ανθρώπους στο χώρο των τεχνών, των γραμμάτων και γενικά της κοινότητας:**

Καλούμε συνήθως συγγραφείς, επιστήμονες, καλλιτέχνες της κοινότητας και όχι μόνο να συνεργαστούν με τη βιβλιοθήκη μας για εκθέσεις, διαλέξεις, συζητήσεις κι άλλες δραστηριότητες.

• **συνεργασία με φορείς της κοινότητας, ιδρύματα, μουσεία, σχολεία:**

Ανάπτυξη στενότερων δεσμών μεταξύ της βιβλιοθήκης και της κοινότητας. Συνεργασία σε κοινές δράσεις με αποτελεσματικότητα.

• **χρησιμοποίηση Μ.Μ.Ε. για προβολή των δράσεων:**

Διαφήμιση των υπηρεσιών της βιβλιοθήκης, ή του προγράμματος με σκοπό την ενημέρωση του κοινού από τα Μ.Μ.Ε. (εκπομπές, Τ.Υ. ραδιόφωνο, δημοσιεύσεις στον τοπικό και ημερήσιο τύπο). Συνεντεύξεις και εκτεταμένη αρθρογραφία στον τύπο.

• **συνεργασία και με χορηγούς:**

Εύρεση χορηγών για την οικονομική στήριξη των προγραμμάτων της βιβλιοθήκης.

- **συνεργασία με άλλες βιβλιοθήκες:**

Μερικά προγράμματα προσφέρονται να γίνουν στα πλαίσια συνεργασίας με άλλες βιβλιοθήκες. Αυτό βοηθά να γίνει το πρόγραμμα ευρύτερα γνωστό.

Στη συνέχεια, θα αναφερθούμε σε μερικά προγράμματα και δράσεις που οι λαϊκές βιβλιοθήκες υιοθετούν τόσο στη χώρα μας όσο στο εξωτερικό για να προσελκύσουν το κοινό τους. Θα παρουσιάσουμε τη φιλοσοφία και τις βασικές αρχές των προγραμμάτων προσέγγισης. Παράλληλα, θα κάνουμε αναφορά σε στρατηγικές και μεθόδους που πρέπει να δρομολογήσουν, ώστε να εξασφαλισθεί η δημοκρατική πρόσβαση στη γνώση και στην πληροφόρηση.

Δουλεύοντας με τα παιδιά

Ένα μήνυμα στους γονείς: Πρόκειται για τρία φυλλάδια - μηνύματα της Queen Public Library. Είναι γραμμένα σ' έξι γλώσσες ώστε να φτάσουν σ' όλα τα μέλη της πολυπολιτισμικής κοινωνίας της περιοχής. Η εν λόγω βιβλιοθήκη καλεί τα παιδιά να γραφτούν μέλη σε όποιο παράρτημά της επιθυμούν. Απαριθμεί τις υπηρεσίες που παρέχονται και διάφορες δράσεις, όπως πρόγραμμα θερινής ανάγνωσης, βοήθεια στη σχολική εργασία, προγράμματα για όλες τις ηλικίες και την οικογένεια. Απευθύνεται στους γονείς και ζητά συνεργασία σχετικά με την ασφαλή προσέγγιση και διαμονή των παιδιών στη βιβλιοθήκη. Επίσης, καλεί τους γονείς ώστε ν' αντιμετωπίσουν από κοινού τις νέες τεχνολογίες, μέσω των οποίων τα παιδιά προσεγγίζουν την πληροφορία. Υποδεικνύει τρόπους συμμετοχής των γονιών στη διαδικασία της πλοήγησης, τους κινδύνους που διατρέχουν τα παιδιά από ελκυστικές αλλά κακές ή άχρηστες πληροφορίες και ζητά τη συνεργασία

τους, ώστε να συμβουλευθούν τα παιδιά τους πώς να τους αποφύγουν.

Μέσα από τα φυλλάδια αυτά βλέπουμε καθαρά ότι η βιβλιοθήκη επικοινωνεί με την οικογένεια και ζητά και στις τρεις περιπτώσεις από τους γονείς να είναι κοντά τους στο ταξίδι τους στη βιβλιοθήκη: από την πρώτη στιγμή της εγγραφής τους σαν μέλη, τη συμμετοχή σε προγράμματα που προτείνει η βιβλιοθήκη και την χρήση της νέας τεχνολογίας. Για τη μύηση του νεαρού χρήστη της βιβλιοθήκης ευθύνη έχουν τόσο η οικογένειά του όσο και η βιβλιοθήκη. Οι γονείς θα οδηγήσουν το νεαρό χρήστη αναγνώστη στη βιβλιοθήκη, θα τον βοηθήσουν να συμπληρώσει την αίτηση εγγραφής μέλους, θα πάρουν τον κανονισμό λειτουργίας, θα του συστήσουν να τον τηρεί και ακόμη θα τον συμβουλευθούν πως θα πρέπει να συμπεριφέρεται στους χώρους της βιβλιοθήκης. Όλα αυτά σε συνεργασία με τον βιβλιοθηκάριο ώστε πραγματικά η κάρτα μέλους της βιβλιοθήκης να είναι το διαβατήριό για τον κόσμο της γνώσης, της πληροφόρησης και της ψυχαγωγίας.

Το πρώτο φυλλάδιο έχει τίτλο: ΕΣΕΙΣ - ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΣΑΣ ΚΑΙ Η ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΣΑΣ. Με εισιτήριο την κάρτα μέλους της Δανειστικής Βιβλιοθήκης το παιδί καλείται να εισέλθει στον κόσμο της βιβλιοθήκης, για ένα νέο τρόπο ζωής με μάθηση και ψυχαγωγία. Απαριθμούνται οι προϋποθέσεις για απόκτηση της κάρτας μέλους της βιβλιοθήκης και οι υπηρεσίες που παρέχονται, όπως βοήθεια στο σχολείο, προγράμματα για την οικογένεια, προτάσεις για ατομικό διάβασμα, πληροφόρηση. Επίσης δανεισμός βιβλίων, πλοήγηση στο διαδίκτυο, προγράμματα για παιδιά, για ομάδες - οικογένειες, εφήβους και ενήλικες και όμιλος καλοκαιρινού διαβάσματος. Οι υπηρεσίες παρέχονται ισότιμα σ' όλα τα παραρτήματα της βιβλιοθήκης.

Το δεύτερο φυλλάδιο έχει τίτλο: ΓΝΩΡΙΖΕΤΕ ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΣΑΣ; Η βιβλιοθήκη της κοινότητας καλωσορίζει τους αναγνώστες όλων των ηλικιών. Τονίζει ότι σκοπός της είναι να προνοεί για την πληροφόρηση, έρευνα και ψυχαγωγία και προτείνει ένα ευρύ πρόγραμμα για παιδιά και ενήλικες. Προτείνει μερικά σημεία που μπορούν να κάνουν την επίσκεψη στη βιβλιοθήκη μια ασφαλή και ευχάριστη εμπειρία για όλη την οικογένεια.

Το τρίτο φυλλάδιο έχει τίτλο: ΣΕΡΦΑΡΟΝΤΑΣ ΣΤΟ INTERNET. Εξηγεί ότι το Internet είναι ένα σπουδαίο εργαλείο έρευνας που προσφέρει παγκοσμίως πρόσβαση στην πληροφορία. Η βιβλιοθήκη μπορεί να δώσει στο παιδί την ευκαιρία να εξερευνήσει την ελκυστική νέα τεχνολογία σε όλα της τα κτίρια, προσφέροντας δημόσια πρόσβαση μέσω των τερματικών στο κατάλογο, ειδικά εργαλεία πληροφόρησης και συνδέσεις με το Internet. Στη συνέχεια, απευθύνεται στους γονείς που μπορεί να μην γνωρίζουν τις νέες τεχνολογίες αλλά ενδιαφέρονται για το τι είδους πληροφορίες μπορεί το παιδί τους να προσεγγίσει μέσω του διαδικτύου. Και προτείνει πως κι αυτοί μπορούν να συμμετέχουν στη διαδικασία, διακριτικά, μαζί με τα παιδιά τους. Τέλος, η βιβλιοθήκη δεσμεύεται για ελεύθερη και ανοιχτή πρόσβαση στην πληροφορία για όλους τους χρήστες μέσω των τερματικών τους χωρίς όρια.

Ένα φυλλάδιο της New York Public Library για παιδιά περιορισμένα στο σπίτι και παιδιά στα νοσοκομεία έχει τίτλο **ABC Kids: Δραστηριότητες, βιβλία και χαρά.** Καλεί τους γονείς να διαβάσουν στα παιδιά, να τους δείξουν την εικονογράφηση για να τα βοηθήσουν να ξεπεράσουν τη δύσκολη θέση τους. Όλα τα παιδιά ευχαριστούνται ν' ακούνε ιστορίες. Συμβου-

λεύει ότι διαβάζοντας δυνατά τους προσφέρουν γέλιο και χαρά στις καρδιές τους, ένα χαμόγελο στα πρόσωπά τους και τ' ανακουφίζει από την κατάσταση που βρίσκονται. Προτείνονται βιβλία για νεώτερους και μεγαλύτερους αναγνώστες. Ιστορίες γι' αυτούς που ξεκινούν το διάβασμα, για δυνατό διάβασμα, ιστορίες από την παράδοση και παραμύθια, ποίηση. Τέλος, δραστηριότητες που περιλαμβάνουν: βιβλία ζωγραφικής, παιχνίδια με τα δάκτυλα και κούκλες με τα παιδιά, γλωσσικά παιχνίδια και κατασκευές με χαρτί.

Σ' ένα άλλο φυλλάδιο με τίτλο **Culture and Leisure Services Libraries, Information and Archives** της Mitchell Library στη Γλασκώβη της Σκωτίας, καταγράφονται οι ακόλουθες υπηρεσίες για νέους ανθρώπους προσφέρονται φωτεινές, χαρούμενες και ελκυστικές βιβλιοθήκες, με μεγάλη και ποικίλη συλλογή που περιλαμβάνει βιβλία για μωρά, εικονογραφημένα βιβλία και ιστορίες για παιδιά της προσχολικής ηλικίας, βιβλία κατασκευών για όλες τις ηλικίες. Επίσης cds και cd-roms.

Πιο αναλυτικά περιλαμβάνει τις ακόλουθες δραστηριότητες που έχουν να βοηθήσουν νέους ανθρώπους ν' απολαύσουν τα βιβλία:

- Ώρα ανάγνωσης
- Επισκέψεις συγγραφέων
- Κουίζ
- Κουκλοθέατρο
- Βιβλία
- Συλλογές
- Προκλήσεις στο διάβασμα
- Ομάδες κατ' οίκον εργασίας
- Ομάδες μετά το σχολείο
- Πριν τα 5 (ηλικία παιδιών) ανοιχτές μέρες.

Ειδικοί στην εξυπηρέτηση των παιδιών ενθαρρύνουν τα παιδιά να εξαντλήσουν το

δικαίωμά τους στη χρήση της βιβλιοθήκης στο maximum. Ο σύνδεσμος με το "πριν τα 5 και σχολεία" ενθαρρύνει περισσότερο αυτή την προσπάθεια. Μέσα από ένα ερωτηματολόγιο ζητείται από τα παιδιά να σχεδιάσουν και να δημιουργήσουν τις υπηρεσίες της βιβλιοθήκης που επιθυμούν.

2001. Οδύσσεια διαβάσματος

Μ' ένα φυλλάδιο της New York Public Library καλούνται τα παιδιά να συμμετάσχουν σ' ένα πρόγραμμα που προάγει την αναγνωσιμότητα. Πρόκειται για το θερινό πρόγραμμα ανάγνωσης στη Ν. Υόρκη. Μία λίστα με προτεινόμενα βιβλία περιλαμβάνει επιλεγμένους τίτλους και χρησιμεύει σαν ένας οδηγός διαβάσματος.

Προτρέπει τα παιδιά να διαβάσουν και άλλους τίτλους βιβλίων των ίδιων συγγραφέων που θα τους συστήσει ο βιβλιοθηκάριος, ο οποίος τους δίνει βιβλιογραφία ώστε ν' ανοίξουν τους ορίζοντες τους, όσο και όποτε επιθυμούν, συστήνοντάς τους επίσης να έλθουν σ' επαφή με τη βιβλιοθήκη.

Συμβουλές για διάβασμα στην οικογένεια

Η Queen Borrow Public Library και συγκεκριμένα το παιδικό τμήμα, καλεί μέσα από ένα φυλλάδιο, την οικογένεια να διαβάσει, δηλ. οι γονείς στα παιδιά και τα μεγαλύτερα αδέρφια στα μικρότερα. Υποδεικνύει να δημιουργηθεί "μία γωνιά του βιβλίου" στο σπίτι, επίσης τις συνθήκες, τον χρόνο και τον τρόπο που πρέπει να επιλεγεί, ώστε η ώρα του διαβάσματος να έχει επιτυχία και να είναι ευχάριστη.

Προτρέπει τον μελλοντικό αναγνώστη να επισκεφθεί τη βιβλιοθήκη, η οποία

έχει τη δυνατότητα να τον συμβουλευσει στις επιλογές του. Επίσης, προτρέπει την οικογένεια να επισκέπτονται τη βιβλιοθήκη όλοι μαζί με τα παιδιά.

Το πρόγραμμα αυτό γενικά προτείνει στους γονείς:

1) να δώσουν αγωγή διαβάσματος στα παιδιά τους. Με τη συμμετοχή τους θα δώσουν στα παιδιά να καταλάβουν πως πρέπει ν' αναπτύξουν τη χρήση και την αξία του διαβάσματος και να λειτουργήσουν σαν ένα ζωντανό παράδειγμα.

2) να δείξουν σαν παράδειγμα διάσημους ανθρώπους να διαβάζουν και ν' απολαμβάνουν βιβλία, εφημερίδες, περιοδικά.

3) να υποδείξουν καλά βιβλία για διάβασμα στα παιδιά.

4) να δώσουν ιδέες για δώρα βιβλία, κι όλα αυτά με τη συμβουλή της βιβλιοθήκης.

5) η βιβλιοθήκη στο τέλος προτρέπει να την επισκεφθούν.

Η βιβλιοθήκη αναγνωρίζει ότι ο δρόμος προς το βιβλίο ξεκινά από την οικογένεια και ότι στην αγωγή προσέγγισης του παιδιού στο βιβλίο καταλυτικό ρόλο παίζουν οι γονείς και το οικογενειακό περιβάλλον, ιδιαίτερα αυτό που έχει μάθει να διαβάζει παντού (στο σπίτι, στο λεωφορείο και αλλού). Για το λόγο αυτό επικοινωνεί με την οικογένεια, τους καλεί στους χώρους της, συμβουλεύει και υποδεικνύει τρόπους καλλιέργειας της φιλαναγνωσίας πιστεύοντας ότι αυτή η συνεργασία θα αποφέρει θετικό αποτέλεσμα.

Προγράμματα και δράσεις για τα παιδιά μέσα στη βιβλιοθήκη

Η παιδική βιβλιοθήκη μπορεί να είναι τμήμα της λαϊκής βιβλιοθήκης ή να λειτουργεί ανεξάρτητα. Είναι ένας χώρος που τα παιδιά μπορούν να επικοινωνήσουν με τον υπόλοιπο κόσμο, να πάρουν

απαντήσεις στις ερωτήσεις τους, να μάθουν για άλλους τόπους και πολιτισμούς, ν' αποκτήσουν γνώση, να πληροφορηθούν, να δράσουν ελεύθερα πέρα από τις σχολικές διαδικασίες, ν' αναπτύξουν τη φαντασία τους, να μάθουν να δουλεύουν σαν ομάδα, να συνεργάζονται, ν' αναπτύσσουν φιλίες, ευγενή άμιλλα, κοινωνική αντίληψη, κοινωνικές αξίες και τέλος ν' αποκτήσουν γνώμη και κρίση. Ακόμη το παιδί, στο χώρο αυτό, οξύνει τις νοητικές λειτουργίες του, καλλιεργεί την αισθητική του αντίληψη και πλουτίζει το λεξιλόγιό του.

Η βιβλιοθήκη προσπαθεί να προετοιμάσει τον αυριανό αναγνώστη. Γι' αυτό βοηθά το παιδί να γνωρίσει και ν' αγαπήσει το καλό παιδικό βιβλίο. Μέσα από πρωτότυπες δράσεις και παιχνίδια το παιδί αντιμετωπίζει το διάβασμα φιλικά και το βιβλίο σαν φίλο. Σ' ένα χώρο οργανωμένο στην κλίμακα του παιδιού ωραία διακοσμημένο και φιλικό, έτσι ώστε το παιδί να νιώσει ότι βρίσκεται στο δικό του χώρο, με ασφάλεια και σιγουριά, βιβλιοθηκάριοι και άλλοι συνεργάτες με ειδική εκπαίδευση (εμπυχωτές) μελετούν, εκτιμούν και προσαρμόζουν στις τοπικές ανάγκες δράσεις, ενσωματώνονται με την ομάδα των παιδιών και δίνουν ερεθίσματα με σκοπό να κινητοποιήσουν την ατομική πρωτοβουλία.

Στο σημείο αυτό η βιβλιοθήκη έρχεται να συμπληρώσει όσα η οικογένεια ή το σχολείο δεν έχει προσφέρει στο παιδί. Η ώρα ανάγνωσης (story) είναι μια δημοφιλής δραστηριότητα της παιδικής βιβλιοθήκης. Μετά την ανάγνωση του βιβλίου, καλείται το παιδί να επεξεργαστεί νέα γνωστικά αντικείμενα, να επιστρατεύσει τη φαντασία του για να ζωντανέψει την ιστορία με κουκλοθέατρο, δραματοποίηση, θεατρικό παιχνίδι και να εκφραστεί με χρώματα, χειροτεχνία, κατασκευή κού-

κλας κ.α. Κατά τη διάρκεια της δράσης αυτής, ο εμπυχωτής επικοινωνώντας με τα παιδιά λύνει τις απορίες τους και κάνει διάλογο. Η προσπάθεια να δημιουργήσει το παιδί τη δική του ιστορία μπορεί να γίνει ατομικά αλλά και ομαδικά. Με αυτό τον τρόπο τα παιδιά επικοινωνούν μεταξύ τους και συνεργάζονται, με λίγα λόγια λειτουργούν σαν ομάδα. Το αποτέλεσμα συνήθως είναι ευχάριστο και εποικοδομητικό.

Θα ήθελα να μεταφέρω τη δική μας εμπειρία σαν βιβλιοθήκη, το πρόγραμμα δηλαδή που έχει καθιερώσει η Βιβλιοθήκη του Δήμου Νέας Φιλαδέλφειας για τα παιδιά. Πρόκειται για το πρόγραμμα "Παιδί και Βιβλιοθήκη" για παιδιά ηλικίας 6-12 ετών. Πραγματοποιείται δύο φορές την εβδομάδα στο χώρο της βιβλιοθήκης (δύο ώρες για τα μικρά παιδιά και δύο ώρες για τα μεγαλύτερα) σε συγκεκριμένη ημέρα και ώρα, ώστε να ενσωματωθεί μέσα στο καθημερινό του πρόγραμμα και συντονίζεται από εμπυχωτριά. Στόχος του προγράμματος είναι να γνωριστούν, να εξοικειωθούν τα παιδιά με το χώρο της βιβλιοθήκης και ν' αγαπήσουν το βιβλίο. Μέσα από τρόπους δημιουργικούς, τα παιδιά ανακαλύπτουν το πώς να φτάσεις τη γνώση, γεγονός πολλές φορές διασκεδαστικό και ενδιαφέρον. Σε τακτά χρονικά διαστήματα προσκαλούνται συγγραφείς, εικονογράφοι και γενικά δημιουργοί παιδικών βιβλίων. Στις συναντήσεις αυτές εκτός από τα παιδιά που συμμετέχουν στο πρόγραμμα "Παιδί και Βιβλιοθήκη" καλούνται και άλλα παιδιά απ' όλο το Δήμο αφού πρώτα δηλώσουν συμμετοχή. Οι συναντήσεις αυτές έχουν σκοπό να επικοινωνήσουν τα παιδιά με τους δημιουργούς των βιβλίων, να συζητήσουν μαζί τους, να τους γνωρίσουν, να δημιουργήσουν κάτι μαζί τους. Μετά από κάθε

συνάντηση, έχει παρατηρηθεί ότι τα παιδιά νιώθουν πια το συγγραφέα δικό τους άνθρωπο κι έρχονται στη βιβλιοθήκη ζητώντας, όχι ένα βιβλίο με συγκεκριμένο τίτλο, αλλά ένα βιβλίο συγκεκριμένου συγγραφέα ή ψάχνουν στα βιβλία ν' ανακαλύψουν μήπως οι εικόνες, είναι του εικονογράφου που γνώρισαν.

Στην αρχή τα παιδιά ήταν επιφυλακτικά ως προς το πρόγραμμα, τώρα πια μιλάμε για "δεμένες" μεταξύ τους ομάδες, που χαίρονται να βρίσκονται στο χώρο της βιβλιοθήκης, έχουν αναπτύξει άμιλλα μεταξύ τους για το "ποιος διάβασε τα περισσότερα βιβλία" και για το "ποιος θυμάται τίτλους και συγγραφείς". Τα ίδια παιδιά μεταφέρουν στους γονείς τους τις εμπειρίες τους από τη βιβλιοθήκη και πολλές φορές τους διδάσκουν τι θα πει φιλαναγνωσία και πόσο σπουδαίος είναι ο χώρος της βιβλιοθήκης. Μέσα στους στόχους μας δεν είναι τα παιδιά ν' αποστηθίσουν γνώσεις. Θέλουμε ν' αγαπήσουν το βιβλίο και να το δουν σαν μια ωραία συντροφιά - σαν περιπέτεια. Το θέμα δεν είναι ποιος διαβάζει τα πιο πολλά βιβλία, αλλά ποιος αντιμετωπίζει το καθ' ένα από αυτά σαν μοναδικό.

Στο πρόγραμμα περιλαμβάνονται επίσης εκπαιδευτικά προγράμματα (συνεργαζόμαστε με τα μουσεία που μας δανείζουν μουσειοσκευές), επισκέψεις στα μουσεία και άλλους πολιτιστικούς χώρους, επεξεργασία διαφόρων επίκαιρων θεμάτων, γνωριμίες με οργανισμούς (unesco, WWF, κ.α) διαγωνισμοί φιλαναγνωσίας και άλλα. Συγκεντρώνουμε και εκθέτουμε τη δουλειά των παιδιών, επίσης αξιοποιούμε τυχόν κλίσεις τους ή ερασιτεχνικές ενασχολήσεις τους μέσα από διάφορες εκδηλώσεις. Χρησιμοποιούμε τα οπτικοακουστικά μέσα που διαθέτουμε ή δανειζόμαστε όταν χρειαστεί.

Τυπώνουμε ειδικό δελτίο με ενημέρω-

ση για τις δράσεις των παιδιών, για άλλα πολιτιστικά δρώμενα στη πόλη μας και την Αθήνα, νέα της βιβλιοθήκης, βιβλιογραφικές προτάσεις το οποίο μοιράζουμε στα παιδιά. Σαν βιβλιοθήκη συμμετείχαμε σε προγράμματα όπως το "Μ' ένα βιβλίο πετάω" του ΕΚΕΒΙ, και συνεργαστήκαμε με το Κέντρο Παιδικού και Εφηβικού Βιβλίου (μπλε σάκος). Οι προσπάθειές μας με τα παιδιά επιβραβεύθηκαν ηθικά, όταν τη χρονιά αυτή ο Κύκλος του Ελληνικού Παιδικού Βιβλίου βράβευσε την βιβλιοθήκη μας με το βραβείο του εκδοτικού οίκου Πατάκη, για το εκπαιδευτικό πρόγραμμα που οργανώνει και λειτουργεί στο χώρο της, με στόχο τα παιδιά να εξοικιωθούν με το διάβασμα και το βιβλίο. Απαραίτητες προϋποθέσεις για την επιτυχία του προγράμματος είναι, η συνεχής ανανέωση με νέες προτάσεις, η πρωτοτυπία, ο εμπλουτισμός της βιβλιοθήκης διαρκώς με νέο υλικό.

Τα μουσικά παιχνίδια στη βιβλιοθήκη επίσης προσφέρονται ώστε το παιδί να έλθει σε επαφή με τη μουσική και τον κόσμο της. Αυτό σημαίνει να μάθει ν' ακούει ενεργά μουσική και να εκφράζεται ολοκληρωμένα μέσα από το μυαλό και το σώμα. Με τη βοήθεια του εμπνευστή το παιδί συμμετέχει στο μουσικό παιχνίδι ενώ παράλληλα αναπτύσσεται η έννοια της ομάδας. Το παιδί μέσα από το μουσικό παιχνίδι αποκτά μουσική παιδεία, προσεγγίζει βιβλία με θέμα τη μουσική, βιογραφίες μεγάλων συνθετών, μουσικά όργανα και άλλα.

Τα παιδιά που συμμετέχουν στα προγράμματα της βιβλιοθήκης, ετοιμάζουν εκδηλώσεις όπου παρουσιάζεται η δουλειά τους και καλούν να γονείς και εκπαιδευτικούς να παρευρεθούν για να επιβραβεύσουν τις προσπάθειές τους.

Άλλες δραστηριότητες, που βοήθησαν τα παιδιά και ιδιαίτερα τους μαθητές της

περιοχής μας να προσεγγίσουν τη βιβλιοθήκη μας, ήταν οι εκθέσεις βιβλίων στο χώρο του σχολείου, οι ομαδικές επισκέψεις τάξεων του σχολείου στη βιβλιοθήκη, όπου ξεναγήθηκαν και ενημερώθηκαν για τις υπηρεσίες που προσφέρει, πως μπορούν να γίνουν μέλη της, πήραν αιτήσεις και τις επέστρεψαν συμπληρωμένες. Στο μάθημα του επαγγελματικού προσανατολισμού, μαθητές των Λυκείων της περιοχής επισκέφθηκαν με τον αρμόδιο για τον επαγγελματικό προσανατολισμό καθηγητή τους τη βιβλιοθήκη μας και ζήτησαν από τον βιβλιοθηκονόμο να τους μιλήσει για το επάγγελμά του. Επίσης, ενθαρρύνονται, από την πλευρά της βιβλιοθήκης, οι οικογενειακές επισκέψεις στο χώρο της.

Μια άλλη εκδήλωση που προάγει τις σχέσεις διαφορετικών ηλικιακών ομάδων της κοινότητας και τους δίνει ευκαιρία να επικοινωνήσουν, είναι να κληθούν από τη βιβλιοθήκη ηλικιωμένα άτομα, συνήθως μέλη των ΚΑΠΗ, για να διηγηθούν ιστορίες στα παιδιά από την τοπική ιστορία, αναμνήσεις από τον πόλεμο κ.α. Τα παιδιά θα διατυπώσουν τυχόν απορίες και μπορεί ν' ακολουθήσει γόνιμος διάλογος. Οι ομάδες ανάγνωσης είναι μία δημοφιλή δράση στις βιβλιοθήκες. Απευθύνεται σε ενήλικες και δίνει την ευκαιρία ανάπτυξης διαλόγου επάνω σε βιβλία και θέματα που έχουν διαβάσει οι αναγνώστες αλλά και ευκαιρίες περαιτέρω συναναστροφής των μελών της ομάδας.

Στην προετοιμασία των πολιτών του 21ου αιώνα η βιβλιοθήκη, εκτιμώντας πόσο καθοριστικό ρόλο παίζει η πληροφόρηση στη ζωή μας, συμμετέχει και ετοιμάζει προγράμματα που δίνουν την ευκαιρία στα μικρά παιδιά να έλθουν σ' επαφή με τις νέες τεχνολογίες (όπως κατασκευή σελίδας στο διαδίκτυο με δική τους πρωτοβουλία κ.α. Πρόκειται για το πρό-

γραμμα Chilias που με ιδιαίτερη επιτυχία εφάρμοσε η βιβλιοθήκη του Κολεγίου Αθηνών). Και σ' αυτή την περίπτωση τα παιδιά απέδειξαν πως μπορούν να επικοινωνούν μεταξύ τους με θαυμάσιο αποτέλεσμα. Η επαφή των παιδιών με το διαδίκτυο γίνεται πολύ νωρίς. Όπως γνωρίζουμε οι πληροφορίες που φτάνουν στους νέους ανθρώπους είναι άφθονες και ιδιαίτερα ελκυστικές. Η λαϊκή βιβλιοθήκη σαν κέντρο πληροφόρησης και σε συνεργασία με τους γονείς έχει καθήκον να μάθει τα παιδιά από νωρίς να αξιολογούν, να επιλέγουν την πληροφορία που χρειάζονται, εκείνη που διαθέτει ποιότητα, να δρουν γρήγορα, ενεργητικά μέσα από πρωτοβουλίες και αξίες.

Αλλά και για τους ενήλικες που δεν έχουν εξοικειωθεί με τις νέες τεχνολογίες, η βιβλιοθήκη διαθέτει υπηρεσίες και εκπαιδευτικά προγράμματα που τους βοηθούν ώστε να αποκτήσουν πρόσβαση στο διαδίκτυο, εκτιμώντας ότι αυτή, στις μέρες μας, δεν είναι πολυτέλεια αλλά ανάγκη, φροντίζοντας για την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού.

Η λαϊκή βιβλιοθήκη έχει τη δυνατότητα να στηρίξει τις σχολικές εργασίες των μαθητών της περιοχής, την προετοιμασία των μαθημάτων τους με υλικό (βιβλία και πληροφορίες από το διαδίκτυο), φωτοτυπίες κ.α., εξασφαλίζοντάς τους τα καλύτερα αποτελέσματα στην εκπαιδευτική τους πορεία. Η βιβλιοθήκη είναι απαραίτητο να ενημερώνει το σχολείο για τις υπηρεσίες που διαθέτει. Η επικοινωνία της βιβλιοθήκης με τα σχολεία της κοινότητας συνίσταται στο πλαίσιο μίας ευρύτερης συνεργασίας. Στην περίπτωση που δεν υπάρχει σχολική βιβλιοθήκη η λαϊκή βιβλιοθήκη καλύπτει τις ανάγκες των μαθητών και εκπαιδευτικών, διαφορετικά στην περίπτωση που υπάρχει, μπορεί να γίνει συντονισμός υλικού.

δικαίωμά τους στη χρήση της βιβλιοθήκης στο maximum. Ο σύνδεσμος με το "πριν τα 5 και σχολεία" ενθαρρύνει περισσότερο αυτή την προσπάθεια. Μέσα από ένα ερωτηματολόγιο ζητείται από τα παιδιά να σχεδιάσουν και να δημιουργήσουν τις υπηρεσίες της βιβλιοθήκης που επιθυμούν.

2001. Οδύσσεια διαβάσματος

Μ' ένα φυλλάδιο της New York Public Library καλούνται τα παιδιά να συμμετάσχουν σ' ένα πρόγραμμα που προάγει την αναγνωσιμότητα. Πρόκειται για το θερινό πρόγραμμα ανάγνωσης στη Ν. Υόρκη. Μία λίστα με προτεινόμενα βιβλία περιλαμβάνει επιλεγμένους τίτλους και χρησιμεύει σαν ένας οδηγός διαβάσματος.

Προτρέπει τα παιδιά να διαβάσουν και άλλους τίτλους βιβλίων των ίδιων συγγραφέων που θα τους συστήσει ο βιβλιοθηκάριος, ο οποίος τους δίνει βιβλιογραφία ώστε ν' ανοίξουν τους ορίζοντες τους, όσο και όποτε επιθυμούν, συστήνοντάς τους επίσης να έλθουν σ' επαφή με τη βιβλιοθήκη.

Συμβουλές για διάβασμα στην οικογένεια

Η Queen Borrow Public Library και συγκεκριμένα το παιδικό τμήμα, καλεί μέσα από ένα φυλλάδιο, την οικογένεια να διαβάσει, δηλ. οι γονείς στα παιδιά και τα μεγαλύτερα αδέρφια στα μικρότερα. Υποδεικνύει να δημιουργηθεί "μία γωνιά του βιβλίου" στο σπίτι, επίσης τις συνθήκες, τον χρόνο και τον τρόπο που πρέπει να επιλεγεί, ώστε η ώρα του διαβάσματος να έχει επιτυχία και να είναι ευχάριστη.

Προτρέπει τον μελλοντικό αναγνώστη να επισκεφθεί τη βιβλιοθήκη, η οποία

έχει τη δυνατότητα να τον συμβουλευσει στις επιλογές του. Επίσης, προτρέπει την οικογένεια να επισκέπτονται τη βιβλιοθήκη όλοι μαζί με τα παιδιά.

Το πρόγραμμα αυτό γενικά προτείνει στους γονείς:

1) να δώσουν αγωγή διαβάσματος στα παιδιά τους. Με τη συμμετοχή τους θα δώσουν στα παιδιά να καταλάβουν πως πρέπει ν' αναπτύξουν τη χρήση και την αξία του διαβάσματος και να λειτουργήσουν σαν ένα ζωντανό παράδειγμα.

2) να δείξουν σαν παράδειγμα διάσημους ανθρώπους να διαβάζουν και ν' απολαμβάνουν βιβλία, εφημερίδες, περιοδικά.

3) να υποδείξουν καλά βιβλία για διάβασμα στα παιδιά.

4) να δώσουν ιδέες για δώρα βιβλία, κι όλα αυτά με τη συμβουλή της βιβλιοθήκης.

5) η βιβλιοθήκη στο τέλος προτρέπει να την επισκεφθούν.

Η βιβλιοθήκη αναγνωρίζει ότι ο δρόμος προς το βιβλίο ξεκινά από την οικογένεια και ότι στην αγωγή προσέγγισης του παιδιού στο βιβλίο καταλυτικό ρόλο παίζουν οι γονείς και το οικογενειακό περιβάλλον, ιδιαίτερα αυτό που έχει μάθει να διαβάζει παντού (στο σπίτι, στο λεωφορείο και αλλού). Για το λόγο αυτό επικοινωνεί με την οικογένεια, τους καλεί στους χώρους της, συμβουλεύει και υποδεικνύει τρόπους καλλιέργειας της φιλαναγνωσίας πιστεύοντας ότι αυτή η συνεργασία θα αποφέρει θετικό αποτέλεσμα.

Προγράμματα και δράσεις για τα παιδιά μέσα στη βιβλιοθήκη

Η παιδική βιβλιοθήκη μπορεί να είναι τμήμα της λαϊκής βιβλιοθήκης ή να λειτουργεί ανεξάρτητα. Είναι ένας χώρος που τα παιδιά μπορούν να επικοινωνήσουν με τον υπόλοιπο κόσμο, να πάρουν

Η βιβλιοθήκη δέχεται προτάσεις βιβλιογραφίας από εκπαιδευτικούς για την αγορά βιβλίων που είναι απαραίτητα στις σχολικές εργασίες. Δανείζει υλικό στο σχολείο για τη στήριξη της διδασκαλίας του μαθήματος στην τάξη, δίνοντας στους εκπαιδευτικούς περισσότερα χρονικά περιθώρια στο δανεισμό όπως και άλλες υπηρεσίες για την εξυπηρέτηση της εκπαιδευτικής κοινότητας. Τέλος, η λαϊκή βιβλιοθήκη θα μπορούσε σαν φορέας της κοινότητας ν' αναλάβει την οργάνωση και λειτουργία των σχολικών βιβλιοθηκών π.χ. της στοιχειώδους εκπαίδευσης, όπου θα υπάρχει σύνδεση on line των καταλόγων βιβλιοθήκης και σχολείων και ανάπτυξη πολιτιστικών δραστηριοτήτων στα σχολεία.

Στην ενδυνάμωση των σχέσεων μέσα στην κοινότητα αποσκοπούν και οι διάφορες εκδηλώσεις που οργανώνονται από τη λαϊκή βιβλιοθήκη για παιδιά, νέους και ενήλικες. Μέσα από τις διάφορες εκδηλώσεις (ομιλίες, συζητήσεις, στρογγυλά τραπέζια, εκθέσεις, μουσικές και φιλολογικές βραδιές, βραδιές αφιερωμένες σε δημιουργούς της κοινότητας, εκθέσεις φωτογραφίας, ζωγραφικής, κοινωνικά δρώμενα κ.α., οι άνθρωποι της κοινότητας συναντιούνται, γνωρίζονται, αλληλεπιδρούν μεταξύ τους και συμμετέχουν ενώ ο χώρος της βιβλιοθήκης γίνεται ζωντανός και πάλλεται από την ανθρώπινη παρουσία. Εκδηλώσεις ψυχαγωγικού χαρακτήρα όπως εσπερίδες, τέια κ.λ.π. μπορούν να λειτουργήσουν καθοριστικά για την εγγραφή νέων εθελοντών στους κόλπους της βιβλιοθήκης. Επίσης, εκδηλώσεις για την επιβράβευση εθελοντών, χορηγών, δωρητών.

Οι Σύλλογοι των Φίλων της βιβλιοθήκης είναι ένας θεσμός δοκιμασμένος που έρχεται να στηρίξει και να εμπλουτίσει μέσα από τις δράσεις του το έργο της Λαϊ-

κής Βιβλιοθήκης. Εξασφαλίζει μεγαλύτερη προσέλευση κοινού, οικονομικούς πόρους, διαδίδει το έργο της βιβλιοθήκης, συμβάλει στον εμπλουτισμό της με νέο υλικό.

Με ευθύνη της βιβλιοθήκης μπορούν επίσης να οργανωθούν ομαδικές επισκέψεις σε συναυλίες, θεατρικές παραστάσεις, μουσεία κ.λ.π. ή να διαθέσει εισιτήρια για κεντρικές πολιτιστικές εκδηλώσεις. Απ' όλες αυτές τις διαδικασίες δεν πρέπει ν' αποκλείονται άτομα ή ομάδες ανθρώπων που είναι κοινωνικά αποκλεισμένες ή αποτελούν ομάδες υψηλού κινδύνου για κοινωνικό αποκλεισμό, όπως επίσης και άτομα με ειδικές ανάγκες.

Όπως καθορίζεται από το Manifesto της UNESCO (1994), η Λαϊκή Βιβλιοθήκη είναι το τοπικό κέντρο πληροφόρησης και παροχής κάθε είδους πληροφορίας και γνώσης για τους χρήστες της. Οι υπηρεσίες που παρέχονται από αυτή έχουν σαν βάση τη δυνατότητα προσπέλασης στις πηγές της γνώσης όλων ανεξαρτήτων των πολιτών αδιακρίτως φύλλου, ηλικίας, θρησκείας, εθνικότητας, γλώσσας και κοινωνικής θέσης.

Η Ρένα Χωρέμη είναι Διευθύντρια της Βιβλιοθήκης του Δήμου Νέας Φιλαδέλφειας